

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

अहमदनगर जिल्हा

१९९२-९३.

व सांख्यिकी संचालनालय,
शिक कार्यालय, महाराष्ट्र शासन,
वंत मंडई, रविवार कारंजा,
क - ४२२ ००१.

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक अमालोचन

जिल्हा-अहमदनगर

१९९२-९३

•
= x
= x
= x
= x
= x

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय

महाराष्ट्र शासन

मुंबई

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
१	२	३	४
१.	-	दृष्टिक्षेपांत अहमदनगर जिल्हा	१
२.	-	जिल्हा संक्षिप्त ओळख	७
	-	जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९९२-९३	१०
विभाग क्रमांक [एक]		<u>सांख्यिकी तक्ते</u>	
		<u>क्षेत्रफल व लोकसंख्या</u>	
	१.१	१९९१च्या जनगणनेनुसार तहसीलवार क्षेत्रफल, घरे व लोकसंख्या	१
	१.२	१९५१ पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशावार्धिक फरक	३
	१.३	१९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	६
	१.४	१९९१ च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	८
	१.५	१९९१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या	९
	१.६	लोकसंख्येचे [अ] व्योमगटानुसार वर्गीकरण [व] धर्मानुसार वर्गीकरण	१२ १३
	१.७	१९९१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीची आकडेवारी	१५
	१.८	भ्रिंती, छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन साधनसामुग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण	१६
	१.९	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे १९८१ जनगणनेनुसार वर्गीकरण	१९
	१.१०	अपंगतेनुसार जिल्ह्यातील अपंगांची संख्या [१९८१ ची जनगणना]	२१
	१.११	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर [१९८१ ची जनगणना]	२३
[दोन]		<u>हवाभान</u>	
	२.१	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य	२५
	२.२	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तपमान/	२७
[तीन]		<u>कृषि</u>	
	३.१	जमिनीचा वापर	२८
	३.२	तालुकावार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र	३२
	३.३	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन	५०
	३.४	विविध साधनांनी ओलीताखाली असलेले क्षेत्र	५२
	३.५	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र	५५

	३. ६अ	तालुकावार सिंचन विहिरी व इतर विहिरी	५०
	३. ६ब	कूपनलिका, हातपंप आणि विद्युत पंप	५२
	३. ७	विहिरीखेरीज लघुपाटबंधा-याची कामे	५३
	३. ८	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प	५४
	३. ९	वहित धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलीताखाली असलेली वहित धारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार घोरप जमिनीची संख्या	५८
	३. १०	तहसीलनिहाय कृषि अक्षरे	६०
	३. ११	दुष्काळ, टंचाई, टंचाई: साक्ष्य परिस्थितीची माहिती	६१
	३. १२	टंचाईच्या पूर्वतिहासानुसार कठीण व टंचाईग्रस्त भाग ठरवण्याबाबत माहिती.	६३
[चार]		<u>पशुसंवर्धन, वने व मत्स्य व्यवसाय</u>	
	४. १	तालुकावार पशुधन	६५
	४. २	जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या	६९
	४. ३	विविध पशु वैद्यकीय संस्थांचे कार्ये	७१
	४. ३अ	रोगांच्या प्रकारानुसार पशूंच्या मृत्यूंची संख्या	७२
	४. ४	मान्यप्राप्त पशुवध गृहे आणि प्रत्येक पशुवध गृहात कत्तल केलेल्या पशूंची संख्या	७३
	४. ५	जिल्ह्यातील वन क्षेत्र	७४
	४. ६	जिल्ह्यातील मुख्य आणि गौण वन उत्पादने	७५
	४. ७	जिल्ह्यातील भूजल मत्स्य व्यवसाय	७६
[पाच]		<u>रोजगार, उद्योग खापी व वीज</u>	
	५. १	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या	७७
	५. २	चाल कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण	८६
	५. ३	कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण	९०
	५. ४	उद्योगांच्या महत्त्वाच्या बाबींची आकडेवारी वार्षिक उद्योग पाहणी	९३
	५. ५	रोजगार विनिमय केंद्राची आकडेवारी	९५
	५. ६	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम	९७
	५. ७	कर्मचारी गणना - १९९१	९८
	५. ८	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार	९९

[पाच]	५. ९	विद्युतीकरण झालेल्या शहरे, व गांवाची संख्या त्यांची लोकसंख्या	१००
	५. १०	विजेचा वापर	१०१
	५. ११	आर्थिक गणना-१९८०, विंगर कृषि आस्थापना, आस्थापना व स्वकार्यरत उद्योगातह	१०२
	५. १२	प्रमुख उद्योग गटानुसार विंगर कृषि आस्थापनाची संख्या व सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या	१०३
	५. १३	महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार विंगर कृषि आस्थापना संख्या	१०४
	५. १४	महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार विंगर कृषि आस्थापनातील कामगारांची संख्या	१०५
	५. १५	विंगर कृषि सहकारी आस्थापना [सर्व उद्योग गट एकत्र]	१०६
	५. १६	प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या	१०७
	५. १७-अ	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	१०८
	५. १७-ब	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा गटातील आस्थापनाची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	१०९
	५. १८-अ	घाऊक आणि किरकोळ व्यापार गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या	११०
	५. १८-ब	घाऊक आणि किरकोळ व्यापार आस्थापनाची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या	१११
	५. १९-अ	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा स्वकार्यरत उद्योग संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	११२
	५. १९-ब	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा आस्थापना व उद्योग एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	११३
	५. २०-अ	स्वकार्यरत सर्व उद्योग गटांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	११४
	५. २०-ब	सर्व आस्थापना उद्योग गटाची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या	११५
[सहा]		<u>सहकार</u>	
	६. १	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था	११६
	६. २	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती	११८
	६. ३	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षा वगळता वगवारी	११९

१	२	३	४
[सहा]	६. ४	जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवर सहकारी बँकाचे कार्य.	१२०
	६. ५	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य	१२१
	६. ६	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थेचे कार्य	१२३
	६. ७	जिल्ह्यातील लॅम्पस संस्थेचे कार्य	१२४
	६. ८	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे.	१२५
	६. ९	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे.	१२६
	६. १०	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थामार्फत दिलेली पीक कर्जे	१२७
	६. ११	जिल्ह्यातील बिगर शेतकरी सहकारी पत संस्थांचे कार्य	१२८
	६. १२	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्था कार्य	१२९
	६. १३	जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य	१३१
	६. १४	जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य.	१३२
	६. १५	जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती	१३४
	६. १६	जिल्ह्यातील साचकाराची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे.	१३८
[सात]		<u>वैद्यकीय व सार्वजनिक आरोग्य</u>	
	७. १	सार्वजनिक व अर्थसहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची, तालुकावार माहिती	१३९
	७. २	नोंदणी केलेल्या जन्म व मृत्यूंची संख्या १९९०	१४०
	७. २-अ	नोंदणी केलेल्या जन्म व मृत्यूंची संख्या १९९१	१४२
	७. ३	विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या १९९०	१४४
	७. ३-अ	विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या १९९१	१४५
	७. ४	माता वाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी	१४६
	७. ५	जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केन्द्रांची संख्या	१४८
[आठ]		<u>शिक्षण</u>	
	८. १-	१९९१ जनगणनेनुसार तहसीलवार साक्षरता	१५०
	८. २	शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची संख्या	१५२
	८. ३	पर्व प्राथमिक, प्राथमिक, व माध्यमिक, महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची इयत्तेप्रमाणे संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी	१५३
	८. ४	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था	१५५
	८. ५	आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्यांना मिळणारी मोफत शिक्षणाची सुकलत.	१५७

१	२	३	४
[आठ]	८.६	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च	१५८
	८.७	जिल्ह्यातील व्यापसाय मार्गदर्शन, तांत्रिक शाळा	१५२
	८.८	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण केन्द्रे	१६०
	८.९	शिक्षणावरील प्रशिक्षण संस्था	१६१
[नऊ]		<u>वाहतूक व दुरध्वनी</u>	
	९.१-अ	रेल्वे मार्गाची लांबी	१६२
	९.१-ब	रेल्वे स्थानकाची तहतीलनिहाय वाढी	१६३
	९.२	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी	१६४
	९.३	वापरात असलेली मोटार वाहनांची संख्या	१६५
	९.४	महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ प्रवासी वाहतूक	१६६
	९.५	महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना	१६७
	९.६	पोस्ट, तार, घरे, दूरध्वनी सेवा व दूरदर्शन यंत्रणांची आकडेवारी	१७१
[दहा]		<u>स्थानिक संस्था</u>	
	१०.१	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च	१७२
	१०.२	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च	१७३
	१०.३	जिल्हा परिषदेचे वावदार उत्पन्न व खर्च	१७५
	१०.४	नगरपालिका उत्पन्न व खर्च	१७७
	१०.५	नगरपरिषद क्षेत्रातील वापरानुसार इमारती व त्यामध्ये चालणारा उद्योग/व्यवसाय	१७९
[अकरा]		<u>निधीजन</u>	
	११.१	विदिथ विकास शीर्षाखाली झालेला खर्च वार्षिक योजना	१८२
	११.२	जिल्ह्यातील सामान्य योजना/आदिवासी योजनेखालील भौतिक साधने	१८५
	११.३	रोजगार हमी योजना	१९२
	११.४	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे/त्यावरील रोजगार व खर्च	१९३
	११.५	पिण्याच्या पाण्याची तोषी व टंचाईसंबंधी केलेल्या उपाय योजना	१९४
	११.६	संकरित व आधिक उत्पन्न देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र	१९५
	११.७	जिल्ह्यातील रासायनिक खतांचे वाटप	१९६
	११.८	जिल्ह्यातील साखर कारखाने	१९७
	११.९	दुग्ध संस्थांची माहिती	१९८
	११.१०	अवर्षण प्रवण कार्यक्रमाची प्रगती	१९९
	११.११	एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतूद व खर्च	२००

१	२	३	४
[अकरा]	११. १२	वीस कलमी कार्यक्रम	२०१
	११. १३	विशेष घटक कार्यक्रम	२०२
	११. १४	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम	२०४
[बारा]		<u>किंमती</u>	
	१२. १	निवडक शेतमालाच्या तरातरी घाऊक किंमती	२०५
	१२. २	जिल्हा मुख्यालय, महाराष्ट्राच्या वस्तूंच्या तरातरी फिरकीक किंमती	२०६
	१२. ३	कानगाराचे गाहक किंमतीचे निर्देशांक केन्द्र नाशिक.	२१०
[तेरा]		<u>संकीर्ण</u>	
	१३. १	जिल्ह्यातील झोलीत दलाची रकूण संख्या	२१२
	१३. २	गुन्हेवातवधी आकडेवारी	२१३
	१३. ३	तुऱ्यांत दाखल केलेले गुन्हेगार	२१४
	१३. ४	गुन्हेगाराचे व्जोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण	२१५
	१३. ५	दिवापी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे	२१७
[चौदा]		<u>वर्गींग व विना</u>	
	१४. १	वर्गीकृत पैसा, त्यांच्या ठेवी व कर्जे	२१८
	१४. २	संपुक्त भांडवली संस्था	२१९
	१४. ३	विना पत्रांची संख्या व रक्कम	२२०
[पंधरा]		<u>संकीर्ण</u>	
	१५. १	चित्रपट गृहांची आकडेवारी	२२१
	१५. २	अल्पवयत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या	२२२
	१५. ३	तहसीलनिहाय गोळा केलेला महसूल	२२३
	१५. ४	छापखाने प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके	२२४
	१५. ५	स्वस्त धान्य दुःखानांना पुरविलेला गहू, तांदूळ व तांदूर	२२५
	१५. ६	सागणी व दमूल केलेले धान्य	२२६
	१५. ७	१९९१ लोकसभा निवडणूक व १९९० विधानसभा निवडणूक वापतची आकडेवारी	२२७
	१५. ८	अधिकारी व प्रदासी वाचताठी असलेल्या विश्रामगृहाची तालुकावार यादी	२३०
	१५. ९	निवडक निर्देशांकाचे कल	२३३